

Co-funded by
the European Union

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Erasmus+ Sport „Walk around the Earth”

Prvi challenge: „Climb the World”

2. dan: Denali (Mount McKinley) → Mount Elbert

Dežurni učenici i učitelji su nas probudili rano ujutro. Noć je bila mirna, bez snijega i vjetrova, ali vrlo hladna. Pogled s planine je fantastičan, sa svih strana planinski vrhovi koji proviruju kroz oblake koji su ispod nas. Brzo spremamo šatore i ostalu opremu te započinjemo novi dan. Hladnoća se, unatoč dobroj opremi, osjeti kao da prolazi kroz tijelo.

Nekoliko zanimljivosti o Denaliju:

- Denali je najviši planinski vrh Sjeverne Amerike (6.190 m). Ime Denali dolazi od jezika autohtonog naroda Koyukon i znači „onaj veliki” ili „visoki”.
- Uspon na Denali smatra se jednim od najtežih među 'Seven Summits' zbog kombinacije visine, klime i udaljenosti. Denali je poznat po ekstremnim vremenskim uvjetima. Temperature na vrhu mogu pasti ispod $-40\text{ }^{\circ}\text{C}$, a oluje traju i po nekoliko dana. Prvi zabilježeni uspješan uspon dogodio se 1913. godine.
- Nacionalni park Denali dom je losova, grizlija, karibua i orlova, divljina gotovo netaknuta ljudskim utjecajem.
- Denali je formiran kao rezultat tektonskih procesa, podvlačenje Pacifičke ploče pod Sjevernoameričku litosfernu ploču.

Otpriblike polovicu današnjeg dana provodimo u Kanadi i to na teritoriju Yukona te u pokrajinama British Columbia i Alberta.

Kanada je podijeljena na 10 pokrajina i 3 teritorija, a razlika između pokrajina i teritorija je stupanj samostalnosti u odnosu na središnju vlast:

- Pokrajine imaju velike ovlasti koje proizlaze iz Ustava Kanade. Imaju svoju vladu, financijska sredstva, sudove, itd., tako da samostalno upravljaju ključnim pitanjima.
- Teritoriji dobivaju ovlasti od savezne (nacionalne) vlade Kanade, što znači da savezna vlada ima puno veći nadzor nad teritorijima.

Prije ulaska u SAD nailazimo na Vancouver, kanadski grad koji se nalazi uz samu granicu. Odmah smo istražili zanimljivosti vezane uz ovaj grad koji je bio domaćin Zimskih olimpijskih igara 2010. godine.

- Vancouver je poseban jer se nalazi na mjestu gdje se susreću visoke planine i Tih ocean pa možete ići na skijanje i plivati u moru u istom danu!
- U Vancouveru se nalazi Stanley Park, jedan od najvećih gradskih parkova u Sjevernoj Americi. Veći je čak 10% od poznatog Central Parka u New Yorku! Unutar parka živi mnogo divljih životinja, a možete vidjeti i visoke, stare totem stupove koje su izradili domorodački narodi.
- Uz obalu Stanley Parka proteže se dio Vancouver Seawalla (valobran), najduže neprekinute šetnice i biciklističke staze uz more na svijetu. Sam krug oko parka dug je oko 10 kilometara, dok cijeli Seawall ukupno ima čak 22 kilometra!
- U luci Vancouver često se mogu vidjeti neobični avioni koji umjesto kotača imaju „plovke“ i slijeću izravno na vodu. To je vrlo prometna zračna luka za hidroavione.
- Ako volite plivanje, u Vancouveru postoji Kitsilano Pool (ili samo „Kits Pool“), bazen s morskom vodom koji je dug čak 137 metara – to je skoro kao tri olimpijska bazena.

Još nismo ni krenuli, a već smo se našli u Seattlu, gradu u SAD-u koji se nalazi blizu kanadske granice. Seattle je najveći grad države Washington, smješten između Puget Sounda, zaljeva Tihog oceana i jezera Washington.

Znate li koliko saveznih država ima u SAD-u?

Grad je poznat kao rodno mjesto globalnih brendova kao što su Boeing, Microsoft i Starbucks, ali i kao centar tehnologije i inovacija.

Simbol grada je Space Needle, toranj visok 184m izgrađen za Svjetsku izložbu 1962. godine.

Seattle ima snažnu glazbenu tradiciju: od grunge pokreta (Nirvana, Pearl Jam) do suvremenih jazz i indie scena.

Nastavljamo naš put, a danas nas prati sunčano, ali hladno i vjetrovito vrijeme. Razgovaramo o nadolazećem Svjetskom nogometnom prvenstvu koje se iduće godine održava u Kanadi, SAD-u i Meksiku. Pričamo o favoritima prvenstva, našim nacionalnim timovima i nogometu općenito. Komentiramo kako nogomet u Sjevernoj Americi nije najpopularniji sport za razliku od Europe.

Znate li koji su najpopularniji sportovi u SAD-u i Kanadi?

Prije dolaska na naše odredište posjećujemo Denver, glavni i najveći grad savezne države Colorado.

- Smješten je na istočnoj strani Stjenjaka, na nadmorskoj visini od oko 1609 m, zbog čega nosi nadimak „Mile High City”.
- Osnovan je tijekom zlatne groznice u Coloradu i ubrzo je postao važno trgovačko, prometno i industrijsko središte američkog zapada.
- Danas je Denver kulturno središte regije s brojnim muzejima, glazbenim festivalima i povijesnim četvrtima. Zračna luka Denver često je polazišna točka za putovanja prema sjeveru, uključujući i rute za Aljasku.
- Europljanima koji prate košarku Denver je najpoznatiji po košarkaškom timu Denver Nuggetsima u kojima trenutačno igra najbolji košarkaš svijeta, Nikola Jokić iz Srbije.

Tijekom cijelog dana kretali smo se uz ili po planinskom lancu Rocky Mountains. Među nama ima mnogo poznavatelja planina pa smo i doznali puno zanimljivih informacija o ovom planinskom lancu.

- Kroz Stijenjak prolazi takozvana Kontinentalna razvodnica. To je zamišljena linija koja razdvaja riječne sustave koji se ulijevaju u Atlantski ocean od onih koje se ulijevaju u Tihi ocean. Zamislite kap kiše koja padne na planinu. Ovisno o tome na koju stranu padne, otputovat će prema različitom oceanu!
- U kanadskom dijelu Stjenovitih planina nalaze se jezera nevjerojatne tirkizne boje, poput Lake Louise ili Moraine Lake. Ta posebna boja potječe od sitnih čestica stijena, tzv. glacijalnog mulja, koje ledenjaci usitnjavaju i prenose u jezero. Kada sunčeva svjetlost pogodi te čestice u vodi, one raspršuju svjetlost i stvaraju karakterističnu tirkiznu nijansu.

- Stjenovite planine nekad su bile dno drevnog mora. Neke od stijena od kojih su sastavljene stare su čak oko 1,7 milijardi godina. Prije približno 70 milijuna godina, sudar dviju Zemljinih ploča gurnuo je ogromne naslage stijena prema gore, što je dovelo do postupnog uzdizanja i nastanka ovih golemih planina.
- U parku Yoho, u kanadskom Stijenjaku, nalazi se jedno od najvažnijih fosilnih nalazišta na svijetu pod nazivom Burgess Shale. Ovdje su otkriveni fosili nekih od najstarijih morskih bića, starijih od 500 milijuna godina. Posebno je fascinantno to što su mnogi od njih sačuvali i mekane dijelove, poput kože i tkiva, što je iznimno rijetko.

Oko 19h po lokalnom vremenu dolazimo na naš današnji cilj, najviši vrh Rocky Mountains – Mount Elbert.

Jeste li znali?

- Mount Elbert je najviša planina u cijelom Stijenjaku (Rocky Mountains). Visoka je nevjerojatnih 4.401 metar!
- Nekada davno, ljudi su se šaljivo prepirali je li Mount Elbert stvarno viši od susjedne planine Mount Massive. Navijači Mount Massivea su čak slagali velike hrpe kamenja (humke) na vrh svoje planine kako bi izgledala viša! Na kraju su točni izračuni potvrdili da je Mount Elbert ipak pobjednik.
- Iako je divovski vrh, Mount Elbert je iznenađujuće „jednostavan“ za penjanje u usporedbi s drugim visokim planinama. Nema opasnih, strmih stijena, već dobro održavane staze pa se uz dobru pripremu i opremu, čak i djeca (i odrasli s dobrom kondicijom) mogu popeti na vrh i uživati u pogledu!

Počeo je padati snijeg, a mi smo pripremili svoj logor, složili šatore, zapalili vatru i zajedno večerali. Za večeru smo jeli varivo od poriluka i faširane šnicle, a za desert palačinke. Podružili smo se uz vatru, topli čaj i nasmijali uz viceve. Na spavanje smo išli oko 22h.

Autori:

Juraj Horžić, prof.

Marina Gatara, prof. geografije

Barbara Račić Ovčarić, mag.educ.philol.angl.mag.paed